

Sociální útvary

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

1. Sociální útvary

Skupinová společnost se historicky začíná vyvíjet až v 2. pol. 19. století. Do té doby se uznávalo třídění na stavy. Skupinová společnost je typická pro moderní občanskou společnost. Je celkem žádoucí, aby existovala pluralita, tedy větší množství skupin.

Skupina je vlastně seskupení lidí, kteří mají vědomí sounáležitosti (= spřátelení).

Základní charakteristika skupin:

- Vzájemná interakce - v každé skupině dochází k mnoha interakcím, tj. k mezilidským kontaktům, ke vzájemnému ovlivňování. Sociální interakce uspokojuje základní potřeby člověka.
- Eroticko-sexuální potřeba (potřeba přijímání a projevení lásky)
- Potřeba závislosti (potřebují přijímat pomoc)
- Potřeba dominance (ta převažuje, snaha být uznávaný a dělat rozhodnutí - mít vliv ve skupině)
- Potřeba afiliace (fyzický kontakt, př. nejdu sám do kina)
- Potřeba agrese (chuť škodit, ničit, útočit, překážet)
- Potřeba sebeucty (být ohodnocen někým koho uznávám)

Znaky skupiny

- Interakce (v každé skupině množství interakcí)
- Společné cíle (existují i dočasné cíle)
- Vědomí příslušnosti ke skupině
- Určitá organizovanost skupiny
- Společné hodnoty
- Společné normy a disciplína

Třídění skupin

- malé (30 - 40 lidí, př. třída)
- velké
- formální (jsou organizované, mají řád, příkladem je skupina vojáků, škola, třída)
- neformální (parta na diskotéce)
- členské (skupina, kde jsem členem)
- referenční (nutnost spojení, vědět o ní, ale nejsme členy)
- primární (rodina)
- sekundární (ostatní skupiny)

Znaky primární skupiny

- malá skupina
- členové se znají tváří v tvář
- intimní vztahy
- dlouhodobé trvání
- motivem členství je uspokojení
- členové se angažují celou osobností (bytostí)

Znaky a příklady sekundárních skupin

- asociace - politické strany
- etnické skupiny - národ
- třídy - dělníci, zemědělci, inteligence

Vliv skupiny

- každá skupina vede k tzv. menšímu nebo většímu skupinovému konformismu (to znamená, že přizpůsobujeme své názory většině ve skupině), jedině silnější osobnosti se dovedou vzpříčit vlivu skupiny
- každá skupina si samovolně vytváří svého vůdce
- každá skupina má své normy za jejichž porušení uděluje sankce

Davy

Jedná se o velké, zpravidla sociální skupiny, které mají následující vlastnosti:

- shromáždění osob na jednom místě na základě téhož podnětu
- jsou to osoby spojené prostorovou blízkostí

Davy mohou být:

Plánované (mají společné místo a společný zájem)

- posluchačstvo
- povolená demonstrace

Davy neplánované (mají společné místo a zájem)

- divácké davy (autohavárie - čumilové)
- panické davy (požár atd., mohou se vytvořit na základě neadekvátního podnětu)
- obtěžující (fronty, návaly)

Nezáonné (od samého počátku)

- Aktivní expresivní (nepovolené demonstrace, loupení, lynč)
- Nemorální (orgie, opilecké sedánky, toxikomani)

Rodina

- je to primární skupina, která má nezastupitelnou úlohu v socializaci člověka

- životním zájmem společnosti je stabilní rodina

- rodina se v moderní společnosti stává institucí jejímž prostřednictvím vykonává společnost určitý tlak na jednotlivé členy, neboli předepisuje jim pravidla (týká se to manželství, práv dítěte a rodiny jako celku)

- rodina je tedy jeden z klíčových subsystémů společnosti

Populace

- je soubor jedinců téhož druhu, nacházejících se v jednom určitém místě v jednom určitém čase. Termínu populace se užívá v ekologii, genetice a demografii. Obor ekologie, který se zabývá výzkumem populací, se nazývá populační ekologie (demekologie).

Příkladem populace v ekologickém slova smyslu může být např. soubor všech jedinců druhu sedmikráska chudobka na jedné louce (konkrétní místo) v březnu 2005 (konkrétní čas).

Nás ale nyní zajímá populace z oblasti demografie. Příkladem z oblasti demografie pak lidská populace, jež není totožná s obyvatelstvem určitého území.

Dokumenty:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10121244562-jadro/207562235800006-o-davu/>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/25811-vietnamska-komunita-v-cesku-se-pomalou-rozrusta/>

Obsah

 1. Sociální útvary

2